

Ольга КАЙТАНОВСЬКА,
науковий співробітник відділу науково-методичного
забезпечення професійної освіти,
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ СТОРОНИ ONLINE НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Сьогодні в період війни онлайн навчання стало невіддільною частиною сучасної освіти, зокрема після пандемії COVID-19, яка спричинила різке зростання попиту на дистанційний формат навчання. У закладах професійної (професійно-технічної) освіти, де значна увага приділяється практичній підготовці здобувачів освіти, перехід до онлайн навчання викликав як нові можливості, так і серйозні виклики. Розглянемо переваги й недоліки такого формату навчання у професійних училищах. Відмітимо, що позитивні сторони онлайн навчання дозволяє майбутнім робітникам здобувати освіту без потреби щоденного відвідування закладу освіти, що особливо актуально для мешканців віддалених регіонів. Гнучкий графік сприяє індивідуалізації освітнього процесу, дозволяючи краще поєднувати навчання з особистим життям чи підробітком. В умовах цифрового світу важливо й те, що дистанційне навчання розвиває технічну грамотність – від вміння працювати з сучасними платформами до створення цифрового контенту. Онлайн - курси часто надають доступ до широкого спектра навчальних матеріалів, які можна переглядати у зручному темпі. Також це стимулює викладачів використовувати сучасні технології, оновлювати підходи до викладання та шукати нові шляхи взаємодії зі студентами. Натомість негативні сторони такого навчання обмежують доступ до практичного досвіду – навчання у майстернях, лабораторіях, навчальних кабінетах тощо. Багато здобувачів освіти стикаються з технічними труднощами: нестабільний інтернет, застаріла технічна база або її відсутність взагалі. В онлайн-середовищі важко підтримувати мотивацію та дисципліну, особливо коли навчання вимагає самостійної організації. Також послаблюється зв'язок між студентом і викладачем, зменшується кількість живого спілкування, що впливає на якість зворотнього зв'язку. Надмірне навантаження цифровими завданнями, багатогодинне сидіння перед екраном і відсутність фізичної активності можуть негативно вплинути на здоров'я та психоемоційний стан здобувачів.

Зважаючи на викладені труднощі, особливо в частині практичної підготовки, виникає необхідність удосконалення формату онлайн-навчання з урахуванням потреб професійної освіти. Оптимальним рішенням для професійної освіти може стати гібридна модель навчання, яка дозволяє поєднувати переваги онлайн з необхідною практичною підготовкою офлайн. Варто впроваджувати інтерактивні симулятори, віртуальні лабораторії, навчальні відео з реальними виробничими процесами. Важливо

також створити систему підтримки студентів, що мають технічні або організаційні труднощі, наприклад через надання техніки або доступу до локальних навчальних хабів. Для викладачів слід проводити тренінги з цифрової педагогіки, щоб вони могли ефективно організовувати навчання у новому форматі.

Таким чином, з огляду на проаналізовані переваги та недоліки, можна стверджувати, що онлайн-навчання розширило можливості професійної освіти, однак не спроможне повністю замінити традиційні форми, особливо в аспекті формування практичних компетентностей. Оптимальним підходом є інтеграція цифрових технологій з елементами очного навчання, що дозволяє забезпечити повноцінну професійну підготовку. Ефективність дистанційної освіти в професійних закладах можлива лише за умови системного, гнучкого та адаптивного підходу до організації освітнього процесу.

Отже, онлайн-навчання в професійній освіті є невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу, проте воно не може повністю замінити традиційні форми навчання, особливо коли йдеться про практичні навички. Важливо продовжувати вдосконалювати дистанційне навчання, інтегруючи цифрові технології з очними заняттями, а також забезпечуючи підтримку як здобувачам освіти, так і викладачам. Лише системний, адаптивний та гнучкий підходи дозволять максимально ефективно реалізувати можливості онлайн-освіти, зберігаючи її якість та сприяючи професійному розвитку здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Лимар Л. Основні переваги та недоліки дистанційного навчання іноземних мов у немовному закладі вищої освіти. *Український Педагогічний журнал*, 2022. 1. С. 24–29. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-1-24-29>
2. Варакін М. Онлайн негативно впливає на профнавчання. 2023. URL: <https://osvita.ua/blogs/88926/>.
3. Цюняк О. П., Розлуцька Г. М. Змішане навчання як інноваційна форма організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «педагогіка. Соціальна робота», 2021. Вип. 2 (49). С. 232–235.